

www.nuohoojat.fi

Kiinteistön haltijan ***KATTOTURVAOPAS***

Onko talosi KATTOTURVALLISUUS kunnossa?

***Nuohooja käy talosi katolla säännöllisesti.
Milloin viimeksi tarkastit, ovatko katon turva-
varusteet ja -laitteet kunnossa ja määräysten
mukaiset?***

On arvioitu, että nuohooja kiipeää savupiipulle talo- ja lapetikkaita pitkin 6–10 kertaa päivässä. Nuohooja on ammattilainen ja tottunut liikkumaan katolla. Entä nousisitko sinä luottavaisin mielin talosi tikkaita ylös savupiipulle – jopa 10 kertaa päivässä?

2.

Milloin viimeksi tarkastit kattosi turvavarusteet ja -laitteet?

Nuohousalan Keskusliiton selvitysten mukaan suomalaisten asuinkiinteistöjen kattoturvalaitteet eivät vastaa vaatimuksia. Jopa 30 prosentissa tutkituista kiinteistöistä on huomauttamista. Vapaa-ajan asunnoissa tilanne on vieläkin heikompi. Niistä yli 40 prosentissa kattoturvalaitteet eivät ole riittäviä. Erityisesti talven jälkeen laitteiden tarkastus on tarpeen, koska luomikuormat rikkovat usein juuri tikkaita.

Nuohooja joutuu työtehtävässään liian usein tapaturman uhriksi!

Tikkailla tai kuljettaessa katolla huoltokohteeseen tapahtuu liian usein liukastumisia ja putoamisia. Viime vuosikymmenten aikana tehdyt selvitykset ja tapaturmatilastot osoittavat, että nuohoojien työtapaturmista yli puolet johtuu puutteellisista kulku- ja työtasoista, heikkokuntoisista tai määräysten vastaisesti kiinnitetyistä tai kokonaan kiinnittämättä jääneistä tikkaita, kattosilloista tai muista kattoturvalaitteista. Yleisin syy oli tikkaiden rikkoutuminen.

(Nuohousalan Keskusliiton kattoturvaselvitys 2011)

Kattoon kiinnittämättä jätetyt lapetikkaat irtosivat paikaltaan katon harjan takaa ja aiheuttivat nuohoojan kuolemaan johtaneen putoamistapaturman Harjavallassa vuonna 2003.

3.

TURVALLISTA NUOHOUSTA

Nuohoojan työturvallisuus on paitsi kiinteistön haltijan, myös nuohoojan itsensä vastuulla.

NUOHOOJAN VELVOLLISUUDET

Ammattitaitoinen nuohooja tuntee työnsä vaaratekijät ja riskit. Hän tuntee myös toimintaohjeet sekä työssään että mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Oman turvallisuutensa varmistamiseksi nuohoojalla on monipuolinen valmius turvallisuustekijöiden huomioimiseen työnsä eri vaiheissa. Ammatin vastuuntuntoinen hoitaminen edellyttää nuohoojalta turvallisuuden huomioivia työrutiineja, turvallisuusmääräysten noudattamista ja valppautta riskitekijöiden havaitsemiseksi.

Nuohoojan tulee ennen tikkaille nousemista varmistaa, että niille on turvallista nousta. Varmistaminen voi tapahtua esimerkiksi ravistamalla tikkaita, jotta saadaan selville tikkaiden turvallinen kiinnitys rakennukseen. Kaikkien tikkaiden tulee olla kiinnitetty talon rakenteisiin. Jos työntekijä havaitsee tikkaiden kunnossa puutteita, ei hänellä ole lupaa nousta tikkaille, ennen kuin tarpeelliset parannukset on tehty.

Nuohoojalla on velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan puutteista kiinteistön haltijalle.

KATTOTURVALLISUUS

Varmista kotisi katon turvallisuus, sillä se kuuluu kodin turvallisuuteen

Kysy ohjeet ja neuvot nuohoojaltasi - kattoturvallisuuden asiantuntijalta. Nuohoojasi on monipuolisesti asiantunteva yhteistyökumppanisi!

Kattoturvasta huolehtiminen varmistaa kaikkien katolla liikkuvien turvallisuuden, olipa kyseessä sitten antennin säätö, räystäiden puhdistus tai lasten lelujen haku katolta.

KIINTEISTÖN HALTIJAN VASTUU

Kiinteistön haltijan on huolehdittava siitä, että tikkaat, kattokulkutien osat ja katon turvavarusteet pidetään sellaisessa kunnossa, että nuohoustyö voidaan suorittaa turvallisesti.

Kiinteistön haltijan tehtävänä on luoda katolla työskentelevälle määräysten mukaiset, turvalliset työolosuhteet eli huolehtia riittävästä kattoturvarusteista sekä niiden kunnossapidämisestä.

Pelastuslaitoksella on oikeus velvoittaa kiinteistön haltija huolehtimaan siitä, että nuohous voidaan tehdä kaikissa olosuhteissa turvallisesti.

Kiinteistön haltijan vastuusta säädetään pelastuslaissa (379/2011).

• **13 §:n** mukaan rakennuksen omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että tikkaat, kattokulkutien osat ja katon turvavarusteet pidetään sellaisessa kunnossa, että nuohoustyö voidaan suorittaa turvallisesti.

• **61 §:n** mukaan jos nuohooja toteaa tikkaiden, kattokulkutien osien tai katon turvavarusteiden olevan sellaisessa kunnossa, ettei nuohoustyötä voida suorittaa turvallisesti, on hänen ilmoitettava niistä kirjallisesti nuohottavan kohteen edustajalle ja pelastuslaitokselle.

• **81 §:n** mukaan jos pelastusviranomainen havaitsee puutteita muussa laissa säädettyjen velvoitteiden toteuttamisessa ja arvioi puutteiden

aiheuttavan vakavaa vaaraa henkilöturvallisuudelle, on pelastusviranomaisen määrättävä puutteet korjattaviksi. Jos puutteita ei voida heti korjata, tulee asiasta ilmoittaa asianomaiselle valvontaviranomaiselle.

• **105 §:n** mukaan se, joka laiminlyö 13 §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia nuohouksesta ja ilmanvaihtokanavien ja -laitteiden huollosta ja puhdistamisesta tai tikkaiden, kattokulkuteiden ja turvavarusteiden pitämisestä kunnossa, tai laiminlyö 81 §:ssä säädetyn korjausmääräyksen noudattamisen, voidaan pelastusviranomaisen päätöksellä velvoittaa määrääjässä oikaisemaan laiminlyönti.

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

TARKASTUS JA KUNNOSTUS

Katon turvalaitteet tulee tarkastaa säännöllisesti ohjeiden mukaisesti.

ERILAISET KATOT JA NIIDEN TURVAVARUSTEET

Jokaisella katemateriaalilla on omanlaisensa kattoturvarusteiden kiinnitystapa.

- Tiilikaton kiinnikkeet poikkeavat muista katemateriaaleista, sillä kattosillat ja lumiesteet kiinnitetään tukevasti aina omaan lisäruoteeseen. Tiilikatoilla mitään ei kiinnitetä katteen läpi, jotta tiiviys pysyisi mahdollisimman hyvänä.

- Rivipeltikatoissa ja konesaumakatoissa kattoturvarusteet kiinnitetään pystysaumaan.

SÄÄNNÖLLINEN TARKASTUS

Jotta nuohooja voidaan rauhallisesti mielin vastaanottaa nuohouskäynnille, on tärkeää tarkastaa säännöllisin väliajoin katon turvallisuusvarusteiden riittävyys, kiinnitykset ja kunto. Tarkastuksen voi tehdä nuohooja, joka raportoi kiinteistön haltijalle mahdollisista vioista ja puutteista sekä antaa opastusta korjaustoimenpiteiden suunnittelussa. Tarkastukset on hyvä merkitä talon huoltokirjaan!

Ohjeiden mukainen kunnostus

Kattoturvallisuudesta on ollut selkeät määräykset jo vuodesta 1965. Kattoturvarusteiden kuntoa ohjaavat seuraavat, katolla liikkujan ja siellä työskentelevän turvallisuudesta annetut määräykset, ohjeet ja suositukset:

Suomen rakentamismääräyskokoelman osa F2 - Rakennuksen käyttöturvallisuus, määräykset ja ohjeet sekä standardit SFS-EN 516, SFS-EN 517 ja SFS-EN 12951.

- Talotikkaan tulee olla kestävä, kiinteästi asennettu sekä turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti sijoitettu.
- Kaikille katolla sijaitseville rakennuksen osille, kuten savupiipuille, ilmanvaihtolaitteille on järjestettävä tarkoituksenmukainen, katkeamaton ja yhtenäinen kulkutie.

- Katon kaikkien turvavarusteiden tulee asennettuna kestää niille tarkoitettu kuorma, niiden tulee olla ilmastoon rasituksia vastaan riittävän kestävä ja ne on tarkastettava ja huollettava säännöllisesti.
- Erityisesti talven ja lumen painon rasitusten jälkeen turvavarusteet tulee tarkastaa huolella ennen seuraavaa käyttöä.
- Yli kaksikerroksisen rakennuksen katolla, jonka kaltevuus on enemmän kuin 1:8, kattokulkutie tulee rakentaa kattosillat, lapetikasta, kattoporasta, askeltasoja ja jalkatukia tarkoituksenmukaisesti käyttäen.
- Rakennus, jonka korkeus ylittää 9 m, tulee varustaa turvaköysien kiinnitysrakentein.
- Nuohous tulee voida suorittaa helposti ja turvallisesti.

- Profiilipeltikatteilla kattoturvarusteet kiinnitetään katteen lävitse ruoteeseen. Kiinnikkeiden läpimenojen tiivistyksestä tulee huolehtia hyvin.

- Huopakatoissa kiinnitys tapahtuu katteen läpi alustaan. Kiinnityskohdat tulee tiivistää hyvin, jotta läpimenot eivät pääse vuotamaan.

Kaikki kattoturvarusteiden kiinnitykset tulee tarkastaa vuosittain varsinkin keväällä mahdollisten lumen aiheuttamien vaurioiden takia.

TUSINA KATON TURVALLISUUTTA EDISTÄVÄÄ SÄÄNNÖSTÄ

1. Kattoturvarusteiden materiaali on syöpymistä vastaan suojattua, pinnoitettua tai maalattua materiaalia. 1.7.2013 voimaan tullut CE-merkintäpakko antaa katon kulkuteiden korroosionkestolle rajat. Vanha sinkitty tuote ei enää kelpaa, vaan tuotteen korroosionkeston on vastattava 50 um:n kastosinkkiä.

2. Talotikkaat kiinnitetään rakennuksen kantaviin rakenteisiin. Seinäjalka kiinnitetään sivujohteen pulttaamalla. Poikkipuola kiinnitetään läpivientinä. Lukituspultit puuttuvat usein! Alimman puolan suositeltava korkeus lähtötasosta on 1000 – 1200 mm. Asuinrakennuksessa sekä muualakin, kun on tarpeen estää erityisesti pienten lasten kiipeäminen tikkaille, käytetään vähintään korkeutta 1200 mm. Tikkaan alapäässä voidaan myös käyttää vedettävää tai käännettävää jatkosta, joka tulee olla helposti avattavissa. Istutuksia yms. ei suositella tikkaiden alapuolelle tai niiden läheisyyteen.

10.

3. Tikkaiden taivutetut sivujohteet kiinnitetään lapetikkaisiin.

4. Tikkaiden mitoituksessa on huomioitava, että tikkaiden ylin puola menee räystääsreunan yli. Sivujohde ulottuu vähintään 1 m korkeudelle ylimmästä tikaspuolasta. Metrinen korkeudessa johde on taivutettu alaspäin lähelle katto- ja räystäspintaa. Näin johteesta saa tukevan otteen astuttaessa katolle.

5. Talotikkaiden nousukorkeuden ylittäessä 8 metriä portaat varustetaan turvakiskolla tai selkäsuojuksella. Jos kyseessä on kiinteistö, joka on yli 2 kerroksinen tai jonka nousukorkeus on yli 9 m, on kiinteistön haltijan tehtävä huoltosopimus tuotteen valmistajan valtuuttaman asennus-/huoltoliikkeen kanssa. Kiipeämisestä on lukittava.

6. Talotikkaat suositellaan sijoitettavaksi rakennuksen pätyyn, jolloin ne eivät joudu lumikuormalle alttiiksi. Jos talotikkaat sijoitetaan sivuräystäälle, ne suojataan lumiesteillä. Kiinteistön haltijan olisi hyvä huomioida myös lumiesteiden riittävyys. Lumiesteet suojaavat henkilö- ja esinevahingoilta. Metall- ja harkkopiiput saattavat tarvita suojakseen lumisteen.

11.

7. Piippu varustetaan piipputikkailla, kun piipun korkeus ylittää 1,2 m. Kun nousukorkeus ylittää 8 metriä, on piipputikkaissa oltava turvakaide. Piipun päälle tarvitaan vähintään 1,10 m korkea avokaide.

8. Käytettäessä lapetikkaita ne kiinnitetään ylä- ja alapäästään tukevasti. Tiilikatolle suositellaan käytettävän tikasaskelmia.

9. Kulkusillat kiinnitetään koko harjan matkalle ja varustetaan turvakiskolla. **Karhennettu pohja** estää liukastumisia. Kulkusillan mitoitus: leveys vähintään 350 mm, reunan korkeus vähintään 20 mm.

12.

10. Lumiesteet tulee asentaa katolle vähintään sisäänkäyntien, kulkuväylien, talvikäytössä olevien leikki- ja oleskelualueiden sekä talotikkaiden kohdalle. Lumieste suositellaan asennettavan aina koko räystään matkalle.

11. Kattosillan kaikkien osien tulee kestää turvaköyden varaan putoavan henkilön paino.

12. CE-merkintä varmistaa tarvikkeen täyttävän sille asetetut vaatimukset. Nykyiset viranomaismääräykset edellyttävät määräysten mukaisten kattoturvaruusteiden asentamista sekä uudis- että saneerauskohteiden kattoihin. Huoltokirjaan tulee merkitä CE-merkittyjen tuotteiden vuositarkastusten suorittaminen. Muuten esim. kattokulkusilta ei saa käyttää turvaköyden kiinnityspisteenä. Katon ja sen turvaruusteiden kunto pitää tarkastaa, jotta takuuehdot täyttyvät.

Kattoturvaluotteet
Sadevesijärjestelmät
Kattohuoltopalvelut

Tilaa ilmainen kattoturvaruusteiden
tarvekartoitus numerosta p. 09 123 5353

Nuohoustat

Vaijerijärjestelmät

Lumiesteet

hätäpoistumistiet • kulkusillat • seinä- ja lapetikkaat • nousukiskot • kiipeilyesteet
palvelut valtakunnallisesti • vesivek.fi • p. 029 123 5353

13.

TIILIKATOLLE SUUNNITELLUT KATTOTURVATUOTTEET

Varmista kattoturvatuotteiden yhteensopivuus tiilikatolle käyttämällä valmistajan kehittämiä ja hyväksymiä tuotteita. Oikeat tuotteet varmistavat katon kestävyys ja tiiviyden sekä tekevät katon huoltotyöt ja nuohouksen helpoksi ja turvallisiksi.

www.ormax.fi

Part of BRAAS MONIER BUILDING GROUP

- LUMIESTEET ■ SEINÄ- JA KATTOTIKKAAT
- SADEVESIJÄRJESTELMÄT ■ KATTOSILLAT

ORIMA®

KOTIMAISTA SUOJAA
Sinulle ja kiinteistölle

MYÖS ASENNETTUNA! www.orida.fi (03) 872 1050

piisko

CE

Markkinajohtaja yli 40 vuoden kokemuksella!

Sadevesijärjestelmät

Seinä- ja lapetikkaat

Kattosillat

Lumiesteet

Markkinoiden
laajin mallisto!

Tarkkaan
testattua laatua!

Tukeva ja
turvallinen kattosilta!

Ei kompromisseja
kattokiinnikkeissä!

Lisätietoja Pisko-tuotteista löydät www.pisko.fi

Pisko-tuotteet valmistaa:

Lapuan Piristeel Oy | Teollisuustie 5, 62100 Lapua | Vaihde (06) 433 8800 | www.piristeel.fi

piriSteel
Lapuan Piristeel Oy

Nuohousalan Keskusliitto

Katajanokankatu 3 B 9 • 001600 Helsinki • (09) 6844 160 • info@nuohoojat.fi
www.nuohoojat.fi